

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-09-92-T
Datum: 10. maj 2013.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM I

U sastavu: sudija Alphons Orie, predsjedavajući
sudija Bakone Justice Moloto
sudija Christoph Flügge

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 10. maja 2013.

TUŽILAC

protiv

RATKA MLADIĆA

JAVNO

**OBRAZLOŽENJE ODLUKE PO ZAHTJEVU TUŽILAŠTVA DA SE
SVJEDOČENJE SVJEDOKA RM-284 SASLUŠA PUTEM VIDEO-
KONFERENCIJSKE VEZE I ZAHTJEV UPUĆEN SEKRETARIJATU**

Tužilaštvo

g. Dermot Groome
g. Peter McCloskey

Obrana Ratka Mladića

g. Branko Lukić
g. Miodrag Stojanović

Prijevod

I. PROCEDURALNI KONTEKST

1. Tužilaštvo je 5. aprila 2013. podnijelo zahtjev kojim se zatražilo da se svjedočenje Svjedoka RM-284 (dalje u tekstu: Svjedok) sasluša putem video-konferencijske veze 13. maja 2013. (dalje u tekstu: Zahtjev).¹ Dana 15. aprila 2013. tužilaštvo je dostavilo *corrigendum* Zahtjeva u kom je ispravilo dio zahtjeva i promijenilo traženi datum svjedočenja u 14. maj 2013.² Odbrana je 19. aprila 2013. dostavila Odgovor (dalje u tekstu: Odgovor) u kom se protivi Zahtjevu.³ Dana 25. aprila 2013., Vijeće je odobrilo Zahtjev usmenom odlukom iz razloga koji se navode dalje u tekstu.⁴

II. ARGUMENTACIJA STRANA U POSTUPKU

2. Tužilaštvo tvrdi da je u interesu pravde da se svjedokovo svjedočenje sasluša putem video-konferencijske veze zato što Svjedok nije voljan da svjedoči u sjedištu Međunarodnog suda iz bezbjednosnih i finansijskih razloga, kao i zbog više obaveza prema porodici i poslu.⁵ Tužilaštvo tvrdi da ako Vijeće smatra da bezbjednosni i finansijski aspekti sami po sebi nisu dovoljni da bi se Zahtjev odobrio, ono uprkos tome treba zaključiti da je svjedočenje putem video-konferencijske veze u interesu pravde zato što se od zemlje stalnog boravka ne traži da Svjedoka dovede do sjedišta Međunarodnog suda.⁶ Tužilaštvo dalje tvrdi da bi odobrenje zahtjeva za svjedočenje putem video-konferencijske veze bilo u skladu s odlukama u ranijim predmetima kada je odobren zahtjev za svjedočenje ovog Svjedoka putem video-konferencijske veze.⁷ Osim toga, prema riječima tužilaštva, očekivano svjedočenje Svjedoka je relevantno i ima dokaznu vrijednost za suštinska pitanja navedena u optužnici i od ključnog je značaja za dokazni

¹ Zahtjev tužilaštva za svjedočenje Svjedoka RM284 putem video-konferencijske veze, 5. april 2013. (povjerljivo), par. 1.

² *Corrigendum* hitnog zahtjeva tužilaštva za svjedočenje Svjedoka RM284 putem video-konferencijske veze, 15. april 2013. (povjerljivo), par. 1-3.

³ Odgovor odbrane na Zahtjev tužilaštva za svjedočenje Svjedoka RM284 putem video-konferencijske veze, 19. april 2013. (povjerljivo).

⁴ T. 10357. Istoga dana, Vijeće je putem neformalne komunikacije dozvolilo Sekretarijatu da zemlju boravka Svjedoka obavijesti o toj odluci, kao i o Zahtjevu i *corrigendumu* Zahtjeva.

⁵ Zahtjev, par. 3-7, Dodatak A, par. 4.

⁶ Zahtjev, par. 5-7.

⁷ Zahtjev, par. 7.

Prijevod

postupak tužilaštva, pa je stoga to svjedočenje dovoljno važno za postupak da bi on, ako se nastavi bez takvog svjedočenja, postao nepravičan.⁸ Najzad, tužilaštvo tvrdi da svjedočenje putem video-konferencijske veze neće nanijeti štetu odbrani jer se svjedokova vjerodostojnost i pouzdanost može ocijeniti na isti način kao i da je Svjedok prisutan u sudnici.⁹

10. Odbrana se protivi Zahtjevu po tri osnova. Prvo, tvrdi da Svjedok ne navodi valjane razloge zbog kojih nije voljan da svjedoči u Haagu.¹⁰ U vezi s tim, odbrana napominje da je zabrinutost Svjedoka za bezbjednost nejasna, da se ne odnosi direktno na ličnu bezbjednost Svjedoka i da se pitanja u vezi s bezbjednošću iz Zahtjeva ne podudaraju s informacijama navedenim u Dodatku A Zahtjevu.¹¹ Odbrana dalje tvrdi da tužilaštvo nije pokazalo da postoji objektivna osnova zbog koje svjedok nije spreman da dođe u sjedište Međunarodnog suda.¹² Drugo, odbrana tvrdi da svjedočenje putem video-konferencijske veze nije u interesu pravde zato što bi Svjedokovo prisustvo u Haagu pomoglo stranama u postupku u pripremama za ispitivanje, omogućilo bi Vijeću da stekne neposredan utisak o ponašanju Svjedoka i omogućilo bolju tehničku podršku koja je osnova pravičnog i ekspeditivnog suđenja.¹³ U vezi s tim odbrana tvrdi da prisustvo Svjedoka u sudnici učvršćuje ozbiljnost postupka i sprečava eventualno neprimjereno ponašanje.¹⁴ Treće, odbrana tvrdi da bi pravo optuženog na suočavanje bilo prekršeno jer bi, kada bi Zahtjev bio odobren, njegova sposobnost da vidi i suoči se sa Svjedokom bila ugrožena zbog bezlične interakcije na daljinu za vrijeme svjedočenja putem video-konferencijske veze.¹⁵

⁸ Zahtjev, par. 8-10.

⁹ Zahtjev, par. 11.

¹⁰ Odgovor, par. 2, 5-10.

¹¹ Odgovor, par. 7-8.

¹² Odgovor, par. 9-10.

¹³ Odgovor, par. 11. Vijeće napominje da u paragrafu 11 Zahtjeva odbrana upućuje na "prisustvo optuženog", ali Vijeće iz konteksta argumentacije zaključuje da je odbrana mislila na Svjedoka.

¹⁴ Odgovor, par. 11.

¹⁵ Odgovor, par. 12-13.

Prijevod

III. MJERODAVNO PRAVO

4. Vijeće podsjeća i upućuje na mjerodavno pravo u vezi s odobravanjem svjedočenja putem video-konferencijske veze navedeno u jednoj ranijoj odluci.¹⁶

IV. DISKUSIJA

5. Test za odobrenje svjedočenja putem video-konferencijske veze jest to da li je saslušanje svjedoka na taj način u skladu s interesima pravde. Zbog toga se moraju pažljivo razmotriti konkretne okolnosti svakog zahtjeva. Vijeće je pri donošenju odluke kojom je odobrilo Zahtjev uzelo u obzir sljedeće faktore:

A. Važnost svjedočenja Svjedoka

6. Strane u postupku ne osporavaju važnost svjedočenja Svjedoka. Nakon što je pregledalo rezime svjedočenja svjedoka na osnovu pravila 65ter, Vijeće se uvjerilo da je svjedočenje svjedoka dovoljno važno da bi prema strani u postupku koja je podnijela zahtjev bilo nepravično da se postupak nastavi bez njega. Ovaj faktor govori u prilog odobrenju Zahtjeva.

B. Razlozi zbog kojih Svjedok nije voljan da lično svjedoči u Haagu

7. Što se tiče argumenata tužilaštva da Svjedok nije voljan da lično svjedoči u Haagu zbog poslovnih obaveza i zabrinutosti za bezbjednost svoje porodice, Vijeće je na početku napomenulo da se u vezi s tim navodima iznosi veoma malo pojedinosti i opravdanja. Što se tiče zabrinutosti Svjedoka za bezbjednost porodice, Vijeće podsjeća da su Svjedoku odobrene zaštitne mjere pseudonima i svjedočenja na zatvorenoj sjednici, zbog čega Vijeću nije jasno zašto bi svjedočenje u Haagu predstavljalo veću opasnost po bezbjednost Svjedokove porodice od Svjedokovog svjedočenja putem video-

¹⁶ Odluka po Zahtjevu tužilaštva da se svjedočenje svjedoka RM-088 sasluša putem video-konferencijske veze, 1. novembar 2012. (dalje u tekstu: Odluka u vezi sa svjedokom RM-088), par. 3.

Prijevod

konferencijske veze s nekog udaljenog mjesta. Osim toga, Vijeće je zaključilo da pitanje zaštitnih mjera nije od direktnog značaja za pitanje da li je svjedočenje putem video-konferencijske veze u skladu s interesima pravde. U vezi s obavezama Svjedoka u pogledu posla i/ili njegove zabrinutosti u vezi s financijskom situacijom, Vijeće je napomenulo da je Sekretarijat ustanovio postupak za nadoknadu novčanih gubitaka koje svjedoci pretrpe. Budući da Zahtjev ne sadrži dovoljno pojedinosti, Vijeće je zaključilo da nisu pokazani valjani razlozi zbog kojih Svjedok nije voljan da lično svjedoči u Haagu. Stoga ovaj faktor ne govori u prilog odobrenju Zahtjeva.

C. Mogućnost Vijeća da primi iskaz Svjedoka

8. Što se tiče argumenta tužilaštva da Međunarodni sud nije ovlašten da primora Svjedoka da lično svjedoči u Haagu zbog nacionalnih zakona u zemlji stalnog boravka Svjedoka, Vijeće je napomenulo da ono svjedocima može izdavati naloge *subpoena* i da, na osnovu člana 29 Statuta, države moraju udovoljiti svakom nalogu pretresnog vijeća, pa tako i nalogu za uručivanje naloga *subpoena*. Uprkos tome, nije uvijek moguće obezbijediti nečiji dolazak u Haag, bilo u svojstvu svjedoka ili optuženog za nepoštovanje suda, bez praktičkih i pravnih problema i za to može biti potrebno dosta vremena. Vijeće je takođe napomenulo da je Svjedok i dalje voljan da svojim svjedočenjem Vijeću pomogne u njegovom zadatku utvrđivanja istine, mada samo putem korištenja video-konferencijske veze. U takvim okolnostima, Vijeće je zaključilo da taj faktor govori u prilog odobrenju Zahtjeva.

D. Druga pitanja koja je pokrenula odbrana

9. Vijeće je napomenulo da je većina pitanja koje je pokrenula odbrana po svom karakteru opšta i da su razmotrena u ranijim odlukama. Ona obuhvataju pravo optuženog da se suoči sa svjedokom, mogućnost da Vijeće ocijeni ponašanje svjedoka, uticaj eventualnih kašnjenja iz tehničkih razloga na ekspeditivnost suđenja, predodžbu koju svjedok ima o ozbiljnosti postupka i mogućnost strana u postupku da se pripreme za

Prijevod

ispitivanje svjedoka.¹⁷ Kao i ranije, Vijeće smatra da takvi prigovori odbrane predstavljaju argumente protiv odobravanja svjedočenja putem video-konferencijske veze generalno, a ne argumentaciju koja se odnosi na traženo svjedočenje ovog Svjedoka putem video-konferencijske veze. Vijeće je iz tog razloga zaključilo da ti faktori ne govore protiv odobrenja Zahtjeva.

E. Zaključak

10. Uzimajući u obzir sve gorenavedeno, a naročito činjenicu da je Svjedok voljan da svjedoči pred Vijećem, i imajući u vidu da tužilaštvo samo u iznimnim slučajevima traži da Vijeće izda nalog za svjedočenje putem video-konferencijske veze, Vijeće je, uzevši sve u obzir, zaključilo da je u interesu pravde da se izda nalog da Svjedok RM-284 svjedoči putem video-konferencijske veze.

V. DISPOZITIV

11. Iz gorenavedenih razloga, na osnovu pravila 54 i 81*bis* Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda, Vijeće **PODSJEĆA** na svoju usmenu odluku kojom je odobren Zahtjev i **TRAŽI** da Sekretarijat preduzme sve potrebne mjere kako bi se Svjedoku obezbijedilo da 14. maja 2013. ili otprilike tog datuma svjedoči putem video-konferencijske veze iz svoje zemlje boravka, kako je navedeno u Zahtjevu.

¹⁷ V. npr. Odluka u vezi s RM-088, par. 6, 8-11; Odluka po Zahtjevu tužilaštva da se svjedočenje svjedoka RM-333 sasluša putem video-konferencijske veze, 27. novembar 2012., par. 8. V. takođe Obrazloženje Odluke po Hitnom zahtjevu tužilaštva da se svjedok RM-015 sasluša putem video-konferencijske veze, 14. februar 2013., par. 8.

Prijevod

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna engleska verzija.

/potpis na originalu/
sudija Alphons Orié,
predsjedavajući

Dana 10. maja 2013.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]